

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 618

van **LOES VANDROMME**

datum: 15 juni 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Ontwikkeling taalscreeningsinstrument voor kleuters - Stand van zaken

Vanaf volgend schooljaar (2020-2021) wordt de leerplichtleeftijd verlaagd van 6 naar 5 jaar. Om te verhinderen dat kinderen in het lager onderwijs moeten starten met een taalachterstand, wordt aan het begin van de derde kleuterklas voortaan een uniforme, gestandaardiseerde taalscreening afgenomen. Voor wie dat nodig is, kan dan meteen een aangepast taaltraject opgestart worden zodat leerlingen in het eerste leerjaar onze taal voldoende beheersen.

In de vergadering van de commissie Onderwijs van 30 april hoorden we in het antwoord van de minister op een vraag om uitleg van collega Meuleman dat de taalscreening voor het eerst in het schooljaar 2021-2022 afgenomen zal worden.

De opmaak van zo'n instrument voor taalscreening is evenwel niet zo eenvoudig. Dat gaven technici al een paar keer aan. Als de minister de oefening klaar wil hebben vooraleer het nieuwe schooljaar start, dan moet er snel gehandeld worden.

In zijn beleidsnota 2019-2024 gaf de minister aan dat hij voor de ontwikkeling van het screeningsinstrument een beroep zou doen op wetenschappers.

1. Hoe ver staat de minister in het ontwikkelingsproces van dit screeninginstrument?
2. Zijn er al wetenschappers aangesteld? Zo ja, maken deze dan deel uit van een stuurgroep? Wie maakt deel uit van die groep? Hoe werden de experts geselecteerd?
3. Zijn er buitenlandse voorbeelden van taalscreenings voor kleuters waar de groep mee aan de slag kan? Kunnen de screenings voor leerlingen in het lager onderwijs eventueel als inspiratie dienen? Zal er gebruik gemaakt worden van (subtests) uit bestaande taaltests waar reeds normen voor bestaan?
4. Is er in een nulmeting voorzien? Hoe zal men dit aanpakken?
5. Hoe zien de verschillende taalintegratietrajecten die na de screening aangeboden kunnen worden er volgens de minister uit?
6. Worden deze trajecten ook uitgewerkt door dezelfde wetenschappers? En wie zal de taalintegratietrajecten dan op de werkvloer begeleiden?
7. Wordt er ook nagedacht over ouderbetrokkenheid? Ziet de minister een mogelijkheid om ook voor ouders tegelijkertijd een traject aan te bieden, bijvoorbeeld via de centra voor basiseducatie?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 618 van 15 juni 2020

van **LOES VANDROMME**

- 1-2. De opdracht voor de ontwikkeling van het taalscreeningsinstrument Nederlands bij het begin van de leerplicht is toegewezen aan het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO, KU Leuven). De promotor is prof. dr. Kris Van den Branden. De opdracht werd toegekend op basis van unieke expertise en intellectuele eigendomsrechten.

Zowel het regeerakkoord als de beleidsnota geven aan dat de toolkit breed evalueren omgevormd wordt tot één instrument voor taalscreening Nederlands. Een screening van bestaande instrumenten wees uit dat het 'Screeningsinstrument Aanvang Lager Onderwijs Taalvaardigheid' (SALTO) uit de toolkit het meest aan de vereisten voldoet om op verder te werken voor een screeningsinstrument voor het begin van de leerplicht. De SALTO-toets is gestandaardiseerd, voldoende actueel en voorzien van cesuren. Deze toets werd ontwikkeld door het CTO. CTO kan voor de huidige opdracht dus vertrekken van de toen ontwikkelde toetsvragendatabank, die meer vragen omvat dan uiteindelijk opgenomen werden in de SALTO-toets. CTO zal bijgevolg op basis van bestaande toetsvragen een nieuw taalscreeningsinstrument samenstellen voor afname aan het begin van de leerplicht. Het vertrekken van reeds ontwikkelde toetsvragen is het meest realistische scenario gezien de vooropgestelde timing. Het is ook de meest voordelige optie.

De kalibratie van het instrument is voorzien voor november 2020, de veralgemeende afname in alle kleuterscholen voor november 2021.

Een stuurgroep binnen het beleidsdomein Onderwijs volgt de ontwikkeling van het screeningsinstrument op. Het CTO stelt zelf een resonansgroep samen waarin het onderwijsveld vertegenwoordigd is.

3. De wetenschappers werken verder op de SALTO (zie vraag 1 + 2). Bij het samenstellen van de toetsbatterij bekijken en analyseren ze ook buitenlandse voorbeelden ter inspiratie, zoals de instrumenten die CITO in Nederland heeft ontwikkeld voor het in kaart brengen van de taalvaardigheid Nederlands van kleuters (met name de toets "Taal voor Kleuters" - en het nieuwe observatie-instrument "Kleuter in Beeld").
4. Het is niet duidelijk wat in deze context bedoeld wordt met een nulmeting. In november 2020 is de kalibratie van het screeningsinstrument voorzien door afname bij een 1500 tal leerlingen. De eerste veralgemeende afname in november 2021 kan beschouwd worden als een nulmeting voor het volledige Vlaams onderwijs.
- 5-6. Onderwijsdecreet XXX schept het algemeen regelgevend kader voor de taalintegratietrajecten vanaf het schooljaar 2021-2022. Taalintegratietrajecten zijn in beginsel taalbaden of een volwaardig alternatief met dezelfde resultaten. Met taalbad wordt bedoeld intensieve onderwijsactiviteiten die tot doel hebben de leerling door onderdompeling in de onderwijstaal deze onderwijstaal te laten verwerven in functie van een snelle integratie in de reguliere onderwijsactiviteiten. Dit kan een deeltijds of een voltijds traject zijn. Schoolbesturen kunnen elk taalintegratietraject, dus ook het taalbad, individueel of gezamenlijk organiseren. Het kan ook netoverschrijdend georganiseerd worden.

De verdere invulling van de taalintegratietrajecten binnen de marges van dit regelgevend kader behoort tot de autonomie van de school. Om scholen bij deze invulling inspiratie te bieden en te ondersteunen wordt een wetenschappelijk onderzoek uitgeschreven (https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/oproepen-voor-onderzoeksvoorstellen#onderzoek_taalintegratietrajecten).

De ondersteuning van scholen, ook m.b.t. de taalintegratietrajecten, is een opdracht voor de pedagogische begeleidingsdiensten.

7. Het is uiteraard de bedoeling dat ouders maximaal betrokken worden bij het taalintegratietraject van hun kind en dat ze zelf ook proberen om maximale kennis van het Nederlands te verwerven, desgevallend via trajecten aangeboden door de Centra voor Basiseducatie of andere instellingen voor volwassenenonderwijs. Het is wel steeds de school die het laatste woord heeft inzake de beslissing of, en zo ja, welk taalintegratietraject voor een kind nodig/aangewezen is.

De mogelijkheden om voor ouders tegelijkertijd een traject aan te bieden via de Centra voor Basiseducatie worden reeds verkend in de kader van de uitvoering van het Strategisch Plan Geletterdheid. Het gaat daarbij over geletterdheid in brede zin, i.e. taal, rekenen en ICT, maar we zien dat in de praktijk de focus vaak ligt op taal.

Heel wat leerplichtscholen doen reeds beroep op een Centrum voor Basiseducatie om een aanbod uit te werken op maat van hun ouders. Om deze samenwerkingen in de kijker te zetten werd gekozen om tijdens de schooljaren 2018-2019 en 2019-2020 'ouders' als thema naar voren te schuiven van de campagne 'Week van de Geletterdheid'. Ik wil blijven inzetten op deze samenwerkingen en zal daarom op 19 januari 2021 een inspiratiedag organiseren specifiek voor basisscholen die zich over dit thema willen professionaliseren.